

Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě ročník 2010

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

☐ **bronzového stupně ceny**

☒ **stříbrného stupně ceny**

☐ **inovace**

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

Projekt Zdravé město a místní Agenda 21 Ústí nad Labem

2. Autor zprávy:

Jméno: Mgr. Alena Romanová

Funkce: koordinátorka Projektu Zdravé město a místní Agenda 21

Organizace: Odbor strategického rozvoje, Magistrát města Ústí nad Labem, Velká Hradební 2336/8, 401 00 Ústí nad Labem

Telefon: 475 271 128

E-mail: alena.romanova@mag-ul.cz

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Magistrát města Ústí nad Labem (MmÚ) ve spolupráci s Úřady městských obvodů (ÚMO).

Magistrát města Ústí nad Labem je zákonným orgánem Statutárního města Ústí nad Labem. MmÚ plní úkoly samosprávné působnosti uložené Zastupitelstvem města Ústí nad Labem nebo Radou města úkoly uložené zákonem o obcích. Statutární město Ústí nad Labem se člení na čtyři městské obvody. Ústí nad Labem – město, Ústí nad Labem - Severní Terasa, Ústí nad Labem – Neštětice, Ústí nad Labem – Střekov.

4. Popis řešení

Město Ústí nad Labem je členem Národní sítě Zdravých měst (NSZM) od roku 2005. V Deklaraci, kterou schválilo Zastupitelstvo města, se město zavázalo naplňovat principy místní Agendy 21 (MA 21). V průběhu roku 2006 město naplnilo kritéria pro postup do kategorie „C“ kritérií místní Agendy 21. Za tento postup bylo oceněno resortní cenou MVČR „Organizace zvyšující kvalitu veřejné služby“ za rok 2006. V roce 2008 se městu podařilo realizovat všechna kritéria kategorie „B“ z oficiální sady Kritérií MA21, která byla v roce 2006 schválena Radou vlády pro udržitelný rozvoj. Za tento pokrok při aplikaci MA21 město získalo cenu Ministerstva vnitra „Organizace dobré veřejné služby“ za rok 2008. V realizaci MA21 město Ústí nad Labem pokračuje i nadále, v letošním roce je snahou kategorií „B“ potřebí obhájit. Naplnění kategorie „B“ místní Agendy 21 je podmíněno realizací kritérií 1-18 oficiální sady kritérií MA21. Všechna tato kritéria město

Ústí nad Labem v letošním roce naplnilo, jak bude představeno níže a jak ukazuje oficiální Databáze MA21 (<http://ma21.cenia.cz>).

4.1 Podstata řešení:

Implementace MA21 v Ústí nad Labem začala snahou strategicky plánovat ve spolupráci s veřejností, na základě zásad udržitelného rozvoje. PZM a MA21 je realizován na základě komunitního Plánu zdraví a kvality života, strategický dokument respektující Strategii rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015 (příloha č. 1), který je každoročně aktualizován podněty, jež vzejdou z veřejného projednání, tzv. Fóra Zdravého města. Plán zdraví a kvality života pro rok 2010 (příloha č. 2) zahrnuje katalog aktivit a konkrétní cíle a opatření v jednotlivých oblastech (rozvoj města, zdravý životní styl–sociálně-zdravotní oblast, životní prostředí, vzdělávání–rozvoj lidských zdrojů–komunikace–médiá, volný čas–sport-kultura, podnikání–průmyslová činnost-slужby, doprava). Plán zdraví a kvality života je pravidelně jednou do roka projednáván a schvalován Radou města.

Město začalo nástroj MA21 využívat jako vhodný strategický nástroj jednak z důvodu snahy o zkvalitňování veřejné správy na místní úrovni, a jednak v souladu s naplňováním cílů Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015 si klade MA21 za cíl zvyšování místního patriotismu. Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy je stanovenou prioritou ve Strategii rozvoje města do roku 2015 (priorita 5.1). Prioritou stavenou ve Strategii je také Rozvoj občanské společnosti, která zahrnuje opatření, jež by se měla podílet na řešení skutečností, jakými jsou slabé a nahodilé zapojení obyvatel do dění ve městě, nízká participace a negativní image města a nízká míra patriotismu.

4.2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

MA21 napomáhá a umožňuje úřadu (potažmo městu) naplňovat tyto priority strategie, a to díky:

- Vypracování a aktualizaci strategických dokumentů respektujících principy udržitelného rozvoje
- Sledování a hodnocení procesu strategického rozvoje pomocí indikátorové soustavy a potažmo sběr informací, které charakterizují současný stav, avšak které jsou nápomocny při analýze budoucích potřeb
- Rozvíjení vztahů mezi představiteli města a občany
- Rozvíjení partnerských vztahů mezi veřejným, neziskovým a soukromým sektorem
- Zlepšování komunikace úřadů s občany
- Zlepšování komunikace mezi orgány města a městskými obvody
- Podporování malých projektů přispívajícím ke vzniku či rozvoji veřejně prospěšných aktivit, pro cílovou skupinu místní komunity, zaměřené na zvyšování kvality života ve městě
- Posilňování patriotismu

Cíle PZM a MA21 pro daný rok jsou stanoveny vždy v Akčním plánu procesu MA21. Současně s ním se Radě města dostává na stůl také Hodnoticí zpráva o stavu místní Agendy 21 a činnosti projektu Zdravé město Ústí nad Labem (příloha č. 3).

Naplnění kritérií MA21 je dokladováno v Databázi MA21, kde jsou také jednotlivé ukazatele a hodnoty k nalezení (www.ma21.cz).

4.3 Implementace řešení:

- zainteresované strany

Do implementace MA21 se aktivně od roku 2008 zapojují městské obvody. V letošním roce se prvně konalo veřejné projednání, tzv. Fórum městského obvodu Neštěmice. Fórum mělo kvalitní účast jak politiků a úředníků, tak především obyvatel obvodu. Celkem se sešlo na sedm desítek zájemců o rozvoj tohoto území (příloha č. 4).

Projekt Zdravé město Ústí nad Labem úzce spolupracuje se svými partnery, které má na všech úrovních. Partnerství je vytvářeno jednak díky spolupráci na kampaních a osvětových akcích (příkladem může být kampaně k Evropskému týdnu mobility, příloha č. 5), jednak i díky Dotačnímu programu, který poskytne na realizaci projektu zaměřeného na zvyšování kvality života ve městě, programy prevence apod., finance, avšak díky tomu dojde k navázání partnerství do dalších let.

- **odpovědnost za řešení**

Politickou záštitu projektu Zdravé město a místní Agenda 21 nese politička Zdravého města, Bc. Zuzana Kailová, náměstkyně primátora, komisí kompetentní pro záležitosti PZM a MA21 je Sociálně zdravotní komise Rady města, doplněná o členy s hlasem poradním. Zodpovědnou osobou za realizaci místní Agendy 21 je koordinátorka PZM a MA21, Mgr. Alena Romanová (příloha č. 6).

Pro implementaci MA21 na úrovni Statutárního města se ukázalo být výhodně spolupracovat s vedením jednotlivých městských obvodů. V roce 2008 vznikl Manažerský tým pro implementaci MA21, který se skládá ze zástupců městských obvodů a podnikatelského sektoru. Díky tomuto týmu došlo k nastolení spolupráce na úrovni vedení úřadů městských obvodů (příloha č. 7, výpis usnesení Rady města).

- **podpora řešení ze strany vedení**

Politická záštita projektu je zajištěna z úrovně náměstkyně primátora (příloha č. 8, výpis usnesení Zastupitelstva města). Aktivními při prosazování principů místní Agendy 21 se ukázaly být městské obvody.

- **podpora řešení ze strany zaměstnanců**

Podpora zaměstnanců úřadu se dá dosáhnout seriózním vystupováním a nastavením postupných a dosažitelných cílů. Nejdůležitější je pravidelná a dostatečná komunikace zejména s vedením města a vedoucími odborů.

- **překážky**

Při implementaci MA21 se objevují nešvary velkého a členitého města s velkou sociální diferenciací. Město je výškově členité, netvoří kompaktní celek. Ve městě se také vyskytuje velký počet monofunkčních zón. V moci jednoho koordinátora není možné obsáhnout celé stotisícové město v jeho aktivitách. Cenná je proto spolupráce a snaha městských obvodů věnovat se realizaci MA21.

Pozice koordinátora na referentské úrovni neumožňuje zajistit odpovídající úroveň komunikace na úrovni vedení města.

Překážkou v realizaci PZM a MA21 se ukazují být i dopady hospodářské krize na veřejné rozpočty a zejména i na rozpočty partnerů projektu, které zabránily realizaci některých aktivit.

- **úspěchy**

Výše uvedené překážky se PZM a MA21 Ústí nad Labem eliminovat prostřednictvím zapojení úřadů městských obvodů do implementace MA21. Manažerský tým se snaží být orgánem, který posunuje MA21 na úroveň obvodu, tedy blíž k občanovi. Jednotlivé městské obvody realizují své osvětové akce, setkání s občany apod. Podařilo se také uspořádat první Fórum na úrovni městského obvodu, a to v Neštěmicích. Veřejné projednání proběhlo metodou hledání 10 největších problémů, které obyvatele obvodu trápí, následně výstupy byly ověřeny ještě anketou a o výsledcích projednání bylo informováno jak zastupitelstvo městského obvodu, tak i zastupitelstvo města.

Ústí nad Labem patří v rámci ČR k nadprůměrně úspěšným městům v čerpání peněz z evropských a domácích zdrojů. To zvyšuje kvalitu života ve městě prostřednictvím jednotlivých realizovaných projektů, avšak posiluje i kvalitu úřadu (ať už samotnou administrací projektů, kterou zajišťují úředníci Odboru strategického rozvoje, tak i samotnými projekty, které jsou zaměřeny na zvyšování kvalifikace zaměstnanců). Zpracovány jsou realizační dokumenty Integrovaný plán rozvoje města – Centrum, Integrovaný plán rozvoje města: Neštěmice- sídliště Mojžíř, a připravovaný Integrovaný plán rozvoje města – Mobilita.

Dalšími významnými dokumenty letošního roku jsou 4. Komunitní plán péče města Ústí nad Labem pro období let 2010-2013. Plán bude během následujících čtyř let rozvíjet síť sociálních a souvisejících služeb tak, aby lépe vyhovovala občanům města a citlivě reagovala na jejich potřeby. Plán navazuje na 1., 2., a 3. Komunitní plán, které byly realizovány v předchozích devíti letech, a v jehož rámci vzniklo ve městě Ústí nad Labem 45 nových služeb a byly poskytnuty služby – kontakty ročně zhruba 24 680 klientům.

(více viz: http://www.usti-nad-labem.cz/files/4_kpp.pdf)

Dalším významným vznikajícím strategickým dokumentem, který se snaží reagovat na zátěže z minulosti, je *Strategie přístupu k brownfieldům ve Statutárním městě Ústí nad Labem*. V procesu je také vznik nového Územního plánu města.

V souladu se Strategií rozvoje města vznikají nové koncepční dokumenty, jako příklad uvádím právě Zastupitelstvu města předloženou *Koncepci environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty*.

Dalším velkým letošním úspěchem je nastartování spolupráce s tradičními lokálními firmami o společné propagaci lokálních výrobků. Zastřešující snaho je zvýšení povědomí obyvatel města o věhlasu ústeckých značek a tím potažmo snaha o zvyšování patriotismu ve městě.

Spolupráce se soukromými subjekty je také nastartována v oblasti cestovního ruchu, a to v podobě setkání objektů cestovního ruchu, které se v letošním roce poprvé na Ústecku uskutečnilo.

Pro otázky vypořádání se s průmyslovým dědictvím města a brownfieldy ve městě jsou uskutečňovány pravidelné setkání s vlastníky brownfieldů, a to zejména pro možnost vytvořit společnou strategii a možnosti města se na řešení této problematiky podílet.

Významnou kapitolou místní Agendy 21 v Ústí nad Labem se stává také spolupráce s partnery mimo území České republiky. Tato spolupráce je umožněna jednak díky realizaci mezinárodních projektů, které napomáhají výměně příkladů dobré praxe, a jednak díky zahraniční spolupráci s partnerskými městy Halton, Chemnitz a Vladimír. Zahraniční spolupráce funguje především v oblasti kultury, výměnných pobytů a volnočasových aktivit.

Pokračuje také tradice v pořádání velkých osvětových kampaní. Letos byly ve spolupráci s partnery PZM a MA21 realizovány tyto kampaně: Den Země, Den bez úrazu, Evropský týden mobility a Evropský den bez aut.

Oslavám Dne Země byl věnován celý týden (Týden ke Dni Země, příloha č. 9), a to včetně Dětského slyšení, kam si členové Ústeckého parlamentu dětí a mládeže zvou představitele města. Akce společně pořádají Dům dětí a mládeže, Sdružení dětí a mládeže Tilia, Svaz skautů a skautek, AVE CZ, Ústecký parlament dětí a mládeže a Projekt Zdravé město Ústí nad Labem.

Dětské slyšení se koná pravidelně dvakrát do roka, stejně tak i akce na pomoc přírodě Uklid'me svět!.

Další kampaní byl Den bez úrazu, ten se odehrál na Dětském dopravním hřišti v areálu Městské policie. Tam proběhla soutěž Malý cyklista, pro nejmenší účastníky silničního provozu, které se zúčastnilo 21 mateřských školek (příloha č. 10).

Město Ústí nad Labem se podpisem Charty 2010 zapojilo do kampaně Evropský týden mobility, jehož program naleznete v příloze č. 11. Po celý týden (16. – 22. září) se konaly akce na podporu bezpečné a udržitelné dopravy ve městě. Na jednu z akcí město získalo také dotaci Nadace Partnerství.

Právě tyto komunitní kampaně jsou jedinečnou možností spolupráce napříč všemi sektory, na akcích se podílí všechny složky Integrovaného záchranného systému, Městská policie, zdravotníci, různé stupně škol, soukromý sektor, neziskové organizace.

Různými aktivitami se snažíme povzbuzovat v obyvatelích všech věkových skupin míru patriotismu. Nejvýznamnější jsou v tomto soutěže, a to soutěže výtvarné a fotografické (letos proběhl již 17. Ročník soutěže Naše město, příloha č. 12), v současné době probíhá

také soutěž literární - Literární Ústí (příloha č. 13). Aktivní školy také mohou soutěžit o titul „Zelená škola“ (příloha č. 14).

5. Výsledky řešení

- **Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?**

Stěžejním výsledkem implementace MA21 bude obhajoba pokročilé kategorie „B“.

Dalšími výstupy místní Agendy 21 jsou rozvinutá spolupráce s partnery Zdravého města, a to s partnery ze všech úrovní – školy (mateřské, základní, střední, VOŠ, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně), podnikatelský sektor, neziskové organizace, obce ve spádové oblasti, apod. Významná se spolupráce ukazuje při organizaci osvětových kampaní, závodů, konferencí... Velmi úspěšnými příkladem spolupráce napříč sektory a s okolními obcemi je cyklistický závod Jezero Milada. Akce není jen cyklistickou kratochvílí, ovšem umožňuje účast nejmenším soutěžím, prezentaci místních podniků i neziskových organizací a pro děti nabízí díky termínu svého konání oslavu Dne dětí (více viz příloha č. 15). V letošním roce proběhl již 3. ročník těchto závodů, určených pro širokou veřejnost a zejména určených na propagaci rekultivovaného území bývalého hnědouhelného dolu.

Významným výstupem je realizace projektů Dotačního programu PZM a MA21. Letos proběhlo již 6. kolo, v němž uspělo se svým projektem 13 subjektů a z rozpočtu města tak bylo rozděleno 300 tis. Kč na malé projekty (do 30 tis. Kč). Více ke kritériu MA21 č. 9 a 13 v příloze č. 16, která se věnuje finanční podpoře aktivit MA21 ze strany samosprávy.

Dalším významným úspěchem je započatí tradice v organizování veřejných projednání na úrovni městských obvodů. Fórum Zdravého města Ústí nad Labem proběhlo v letošním roce již pošesté.

- **Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?**

MA21 má schválenou oficiální sadu kritérií MA21. Sada je rozčleněna do čtyř hlavních kategorií dle dosažené úrovně. Každá Kritérium MA21 má stanoveny svoje ukazatele zahrnující aktivity/úkony, jejichž realizace vede k jeho splnění. Postup lze sledovat v rámci Databáze MA21 (www.ma21.cz). Za město Ústí nad Labem jsou vloženy k jednotlivým kritériím ukazatele a hodnoty pro letošní rok.

- **Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?**

Alfou a omegou celého zasazování se o implementaci PZM a MA21 je osvědčené vedení města, které bude prosazovat rozvoj města v intencích udržitelnosti a za spolupráce veřejnosti.

- **Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?**

Posun lze spatřit ve vnímání lidí, postupně si uvědomují, jak se město mění. Vnímají vývoj, a to změnu k lepšímu. Z pozice koordinátorky se cením organizací jak příspěvkových, tak i neziskových, které se aktivně zapojují do života města. Obyvatelé města oceňují zejména možnost podílet se nerozhodovacím procesem. Nejsnadnější je komunikace s nejmladší generací, a to jak s mateřskými, základními, tak i středními školami. Ústecký parlament dětí a mládeže se aktivně zapojuje a napomáhá při realizaci osvětových kampaní, sám organizuje setkání s vedením města, tzv. Dětské slyšení (příloha č. 17).

Výsledky PZM a MA21 jsou v takovém městě, jakým je Ústí nad Labem, významně ovlivněny politickou situací ve městě. Negativní je také na zavádění MA21 malý zájem občanů města zapojovat se do aktuálního dění ve městě a věcí veřejných.

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe¹

- **V čem spočívá inovativnost tohoto řešení? Jak se liší od jiných či podobných aplikací/přístupů?**
- **Může být/bylo již toto řešení přeneseno/aplikováno v jiné organizaci či sektoru? Pokud ano, které jeho základní prvky? Nebo jste v tomto případě sami využili dobrou praxi od jiných organizací?**

Postup dle metodik NSZM ČR je společný pro všechny municipality, avšak každý si musí zvážit a vyhodnocovat průběžně své vlastní možnosti a zdroje, neboť každá municipalita je svým způsobem specifická. Postupy a akce realizované v rámci PZM a MA 21 Ústí nad Labem jsou přenositelné. Právě členské municipality se pyšní svým zájmem o přenos úspěšných realizací, které se znalostí místních podmínek implementují do konkrétního prostředí. Charakteristiky města Ústí nad Labem jsou unikátní, vychází z jeho průmyslové tradice a sudetské minulosti, ovšem i s takovýmto dědictvím se dá pracovat a město kvalitně rozvíjet.

¹ Vyplní pouze uchazeč o cenu MV za inovaci ve veřejné správě

- **Jaké nejdůležitější poznatky/zkušenosti jste při realizaci řešení získali?**
- **Jaké je Vaše doporučení pro ty, kteří se zajímají o implementaci tohoto řešení ve své organizaci?**

Pro zkvalitňování strategického plánování ve městech lze metodu MA21 rozhodně doporučit. V rámci plánovaných aktivit dojde k výraznému zapojování obyvatel do zapojování do věcí veřejných. Důležitým momentem při implementaci MA21 je vytváření místních partnerství.

- **Souhlasíte s prezentací Vašeho řešení na nadcházející Národní konferenci kvality ve veřejné správě a v časopise Veřejná správa jakožtou s prezentací dobré praxe?**

Rozhodně a nejenom tam. Dveře k nám do úřadu má otevřený každý, kdo by rád s implementací MA21 začal, příp. i ten, kdo by potřeboval poradit dílčími kroky. Tak jako je tomu např. i v současné době, kdy dochází ke spolupráci a výměně zkušeností se začátečnickým městem v kritériích MA21 Českou Lípou.

7. Přílohy

Příloha č. 1	Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015
Příloha č. 2	Plán zdraví a kvality života pro rok 2010
Příloha č. 3	Hodnoticí zpráva o stavu místní Agendy 21 a činnosti projektu Zdravé město Ústí nad Labem za rok 2009 a Akční plán procesu MA21 na rok 2010
Příloha č. 4	Fórum městského obvodu Neštětice
Příloha č. 5	Kampaň Evropský týden mobility
Příloha č. 6	Organizační zajištění projektu
Příloha č. 7	Výpis z usnesení Rady města, vznik Manažerského týmu
Příloha č. 8	Výpis z usnesení Zastupitelstva města, jmenování politika
Příloha č. 9	Týden ke Dni Země
Příloha č. 10	Den bez úrazu
Příloha č. 11	Evropský týden mobility
Příloha č. 12	Naše město
Příloha č. 13	Literární Ústí
Příloha č. 14	Zelená škola
Příloha č. 15	Jezero Milada
Příloha č. 16	Dotační program Projektu Zdravé město a místní Agenda 21
Příloha č. 17	Dětské slyšení

Datum: 29. 10. 2010

Podpis:

Mgr. Jan Kubata
primátor
Statutárního města Ústí nad Labem

Pozn.: V případě ceny udílené za implementaci modelu CAF musí být přílohou závěrečné zprávy sebehodnotící zpráva CAF a na ni navazující akční plán zlepšování. Sebehodnotící zpráva musí obsahovat popis naplnění minimálních kritérií pro udělení daného stupně Ceny MV za model CAF.
Pokud jsou výše uvedené informace součástí sebehodnotící zprávy, lze na ně pouze odkázat.